Dosarul nr. 2a-4393/23
(2-22132997-02-2a-24112023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Tatiana Balan

D E C I Z I E

13 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componenţa:
Preşedintele completului, judecător Nelea Budăi
Judecătorii: Marina Anton și Ina Dutca
Grefier: Diana Vascan

examinând, în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Adam Gheorghii în interesele CA „Moldasig" SA împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Scacun împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig", intervenienți accesorii Roman Cebotari și Societatea cu Răspundere Limitată „Lumimax" cu privire la încasarea diferenței despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

La 09 septembrie 2022, Ion Scacun a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldasig", intervenienți accesorii Roman Cebotari și SRL „Lumimax" cu privire la încasarea diferenței despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 10 ianuarie 2022, la Chișinău a avut loc accidentul rutier cu participarea automobilului de model*****cu n/î ***** ***** condus de Roman Cebotari, posesorul fiind SRL „Lumimax" și automobilul de model *****, cu n/î ***** condus de Ion Scacun.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 10 ianuarie 2022, vinovat de producerea respectivului accident rutier a fost recunoscut Roman Cebotari, conducătorul automobilului de model*****cu n/î **********

Reclamantul a afirmat că, vinovatul, la momentul accidentului, poseda polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă RCAI-007028543 din 06 septembrie 2021, cu perioada de asigurare 11 septembrie 2021 până la 10 septembrie 2022, eliberată de către SA „Moldasig". La 14 ianuarie 2022, a depus la SA „Moldasig" cerere de constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii

de asigurare, în urma căreia el împreună cu reprezentantul pârâtei au examinat automobilul avariat de model *****, cu n/î ***** fiind întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109.

La 02 februarie 2022, a depus la SA „Moldasig" cerere privind examinare suplimentară a automobilului avariat. La 04 februarie 2022, el împreună cu reprezentantul pârâtei suplimentar au examinat automobilul avariat de model *****, cu n/î ***** fiind întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22- 109 suplimentar. Conform calculelor pârâtei SA „Moldasig", costul estimat al reparației automobilului avariat constituie 44400,72 lei, în baza raportului de evaluare a costului reparației nr. 220297 din 07 februarie 2022, întocmit de SRL „SerVerSor Auto", care, în opinia sa, nu reflectă cuantumul real al prejudiciului material cauzat. Mai mult, nu a acceptat evaluarea pagubei de către SRL „SerVerSor Auto".

SA „Moldasig" a calculat cuantumul despăgubirii de asigurare contrar prevederilor art. 23 alin. (9) lit. b) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și consecvent suma despăgubirii calculată de pârâtă nu poate fi reținută drept suma calculată corect în baza Legii enunțate. La 15 februarie 2022, a depus la SA „Moldasig" cerere, prin care a exprimat dezacordul și a solicitat recalcularea pagubei.

Reieșind din faptul că, SA „Moldasig" a ignorat prevederile art. 23 alin. (9) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 și nefiind de acord cu suma despăgubirii calculate în mărime de 44 400,72 de lei, s-a adresat la expertul independent din cadrul SRL „Expertauto-Plus".

Reclamantul a concretizat că potrivit raportului de evaluare a pagubei nr. 474/02A din 04 februarie 2022, întocmit de către SRL „Expertauto-Plus", prejudiciul material cauzat proprietarului automobilului de model *****, cu n/î ***** constituie 83495,24 de lei. La 04 aprilie 2022, SA „Moldasig" i-a transferat despăgubirea de asigurare în mărime de 44400,72 de lei. Astfel, diferența despăgubirii de asigurare neachitată constituie 39094,52 de lei (83 495,24 lei – 44 400,72 lei).

Ion Scacun solicită admiterea acțiunii și încasarea de la pârâta SA „Moldasig" în beneficiul său a diferenței despăgubirii de asigurare în mărime de 39094,52 de lei, a taxei de stat în sumă de 1172,83 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7500 de lei.

Ulterior, la 15 martie 2023, reprezentantul reclamantului Ion Scacun, avocatul Veaceslav Jarovlea a depus cerere de concretizare a pretențiilor.

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată, a indicat că, în cadrul procesului civil, a solicitat numirea expertizei auto merceologice, fiind pusă întrebarea care este mărimea

prejudiciului real material cauzat automobilului de model *****cu n/î ***** în rezultatul accidentului rutier din 10 ianuarie 2022, conform procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 din 14 ianuarie 2022, procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 din 04 februarie 2022 suplimentar, întocmit de SA „Moldasig".

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 212 din 24 februarie 2023, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare, costul reparației de restabilire integrală a automobilului de model *****, cu n/î ***** constituie 115301 lei.

Astfel, diferența despăgubirii de asigurare neachitată constituie 70900,28 lei (115 301 lei - prejudiciul material conform expertizei CNEJ 44400,72 lei - suma despăgubirii achitată de pârâta SA „Moldasig").

Reieșind din cele expuse, pârâta trebuie să achite reclamantului diferența despăgubirii de asigurare în mărime de 70900,28 de lei.

Reclamantul solicită admiterea acțiunii și încasarea de la pârâta SA „Moldasig" în beneficiul reclamantului a diferenței despăgubirii de asigurare în mărime de 70900,28 de lei, a taxei de stat în sumă de 2127 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7500 de lei și a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 4200 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2023, a fost admisă acțiunea depusă de către Ion Scacun împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig", intervenienți accesorii Roman Cebotari și Societatea cu Răspundere Limitată „Lumimax" cu privire la încasarea diferenței despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Moldasig" (IDNO 1002600053315) în beneficiul lui Ion Scacun (IDNP *****) diferența despăgubirii de asigurare în sumă de 70900,28 (șaptezeci mii nouă sute lei 28 bani) de lei.

S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Moldasig" (IDNO 1002600053315) în beneficiul lui Ion Scacun (IDNP *****) cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 500 (șapte mii cinci sute) de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 4 200 (patru mii două sute) de lei, cheltuielile pentru citarea publică în sumă de 100 (o sută) de lei, cheltuielile pentru deplasarea expertului în instanța de judecată în sumă de 120 (o sută douăzeci) de lei și taxa de stat în sumă de 2127 (două mii o sută douăzeci și șapte) lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 02 noiembrie 2023, avocatul Adam Gheorghii în interesele CA „Moldasig" SA a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2023, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă în totalitate.

În motivarea cererii de apel, a invocat că ca urmare a examinării acţiunii formulate de Scacun Ion, privind încasarea din contul „Moldasig" S.A. a diferenţei

despăgubirii de asigurare s-a constatat că raportul de evaluare întocmit de „Expertauto Plus” SRL, este întocmit în contradicţie cu prevederile art. 23 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, şi respectiv nu poate servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare.

Astfel, prevederile art. 23 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, prevăd expres modalitatea - stabilirii despăgubirii de asigurare în cazul avarierii sau distrugerii autovehiculului. În acord cu prevederile alin. (4) şi (11) al Legii numite, - costul reparaţiei autovehiculului se stabileşte pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părţi. - Totodată indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului şi parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabileşte luînd în calcul preţurile medii practicate de minimum trei unităţi de specialitate acceptate de părţi pentru manopera şi pentru materiale aferente reparaţiei sau înlocuirii părţilor componente şi pieselor avariate, precum şi pentru părţi componente şi piese fabricate noi în bază de licenţă sau originale foste în folosinţă care corespund cerinţelor tehnice şi de securitate rutieră

Totodată potrivit alin. (12) al articolului menţionat, actele de evaluare întocmite fără respectarea prevederilor prezentului articol nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare.

Potrivit raportului de evaluare sus-numit, atît la aprecierea manoperei cît şi costul pieselor de schimb nu au fost utilizate preţurile medii stabilite de 3 unităţi de specialitate, ca referinţă fiind utilizate datele furnizate de sistemul de estimare a costurilor de reparaţie AUDATEX., ceia ce contravine prevederilor art. 23, alin. (11) al Legii nr. 414 din 22.12.2006.

Potrivit art. 21 alin. (1), (2), (4), (5) şi (7) al Legii nr. 414 din 22.12.2006, persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experţilor independenţi sau ale unităţilor de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate. Procesul verbal de constatare a pagubelor se încheie de asigurător, cu participarea asiguratului şi/sau a utilizatorului de autovehicul şi a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia în bază de procură, şi se semnează de toţi participanţii la întocmirea lui. Eventualele obiecţii ale părţilor cu privire la pagubele constatate se menţionează în procesul-verbal sau într-o anexă la acesta. Persoana păgubită este în drept să ia cunoştinţă de toate documentele din dosarul de daune, exprimîndu-şi acordul sau dezacordul asupra soluţiilor propuse de asigurător.

Potrivit art. 23 alin. (13) din Legea nr. 414 din 22.12.2006, în cazul unui dezacord între părţi în privinţa alegerii expertului independent sau a unităţii de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparaţiei părţilor componente sau a pieselor avariate, costul lucrărilor de reparaţie, valoarea autovehiculului la data accidentului sau valoarea rămasă, părţile urmează să menţioneze acest fapt în

dosarul de daune, fiind îndreptăţit în mod legal să apeleze la serviciile experţilor independenţi sau ale unităţilor de specialitate pentru stabilirea pagubelor. În acest caz, la plata despăgubirilor de asigurare, părţile vor ţine cont de prevederile art. 22 alin. (1) şi art. 28, alin. (2) şi (3).

Conform prevederilor art. 28 alin. (2) şi (3) al Legii nr. 414, obiecţiile referitor la suma despăgubirii se vor comunica asigurătorului în termen de 5 zile calendaristice de la finalizarea dosarului de daune, urmînd ca, în termen de 5 zile din data înştiinţării, asigurătorul să le soluţioneze ori să prezinte dezacordul faţă de ele. În cazul prezentării dezacordului, asigurătorul va prezenta persoanei păgubite actul de evaluare sau devizul de cheltuieli cu indicarea preţurilor, sau alte documente în baza cărora a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare. Dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plăteşte totuşi despăgubirea în cuantumul stabilit. În acest caz, persoana păgubită are dreptul să atace decizia asigurătorului în instanţa de judecată.

La caz se reţine că reclamantul nu a contestat în instanţa de judecată decizia asigurătorului prin care a fost stabilită despăgubirea de asigurare în mărime de 44400,72 lei, în conformitate cu prevederea legală sus-menţionată.

Ulterior, reclamantul a apelat la serviciile expertului independent, contrar prevederilor art. 21 alin. (2) din Legea nr. 414 din 22.12.2006, care indică că odată ce persoana păgubită nu a formulat obiecţii asupra dosarului de daune acesta nu este îndreptăţit ulterior, unilateral, să apeleze la serviciile expertului independent sau ale unităţilor de specialitate pentru constatarea pagubelor.

Subsecvent se reţine că conducîndu-se de prevederile art. 23 alin. (11) al Legii nr. 414 din 22.12.2006, cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, valoarea pagubei în cazul solicitării achitării despăgubirii de asigurare în numerar, se stabileşte ţinînd cont de preţurile practicate de 3 unităţi de specialitate.

Astfel, atît raportul de evaluare cost-reparaţie nr. 220297 din 07.02.2022 întocmit de ,,Serversor Auto” SRL cît şi actele eliberate de unităţile de specialitate: ,,Otocolor” SRL, ,,Autocristi” SRL şi ,,Autotextal” SRL au fost întocmit în conformitate cu prevederile art. 23 al Legii nr. 414 din 22.12.2006, iar la stabilirea despăgubirii de asigurare, au fost utilizate preţurile practicate de 3 unităţi de specialitate, care în final a fost cuantumul despăgubirii de asigurare în mărime totală de 44 400,72 lei.

În aceiaşi ordine de idei, la demersul reclamantului de către instanţa de judecată a fost ordonată efectuarea unei expertize, astfel potrivit raportului de expertiză auto merceologică nr. 212 din 24.03.2023, întocmit de CNEJ: Costul reparaţiei de restabilire integrală al automobilului de model **********cu n/î *****fără includerea uzurii pieselor de schimb), constituie 115301 lei; Costul

estimativ al reparaţiei m/t **********cu n/î ***** (cu includerea uzurii pieselor de schimb), constituie 44218 lei.

La adoptarea hotărîrii de către instanţa de fond, contrar prevederilor art. 21 şi 23 al Legii nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, a luat în calcul costul reparaţiei m/t fără includerea uzurii pieselor de schimb, or este cert faptul că automobilul avariat are o vechime de exploatare de *****şi un parcurs de *****km, context în care la stabilirea despăgubirii de asigurare urmează a se lua în calcul preţul pieselor cu includerea uzurii.

În concluzie este de menţionat, că avînd la baza ansamblul probatoriului administrat şi prezentat la examinarea speţei, se demonstrează cu certitudine că asigurătorul a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare în mărime de 44400,72 lei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 414 din 22.12.2006, iar solicitările reclamantului de încasarea a diferenţei despăgubirii de asigurare sînt neîntemeiate şi nefondate.

Apelantul solicită casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 24.10.2023; adoptarea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral acţiunea înaintată de Scacun Ion împotriva „Moldasig” S.A., privind încasarea despăgubirii de asigurare şi cheltuielilor de judecată, încasarea din contul lui Scacun Ion în beneficiul „Moldasig” S.A. a tuturor cheltuielilor de judecată.

La 24 noiembrie 2023, conform fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost repartizată pentru examinare în ordine de apel judecătorului raportor Budăi Nelea (f.d. 141).

La 05 februarie 2024, avocatul Jarovlea Veaceslav în interesele lui Scacun Ion, asupra cererii de apel, a depus referință, solicitând respingerea cererii de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantului SA „Moldasig”, avocatul Adam Gheorghii, a solicitat admiterea cererii de apel în sensul formulat.

În ședință de judecată, intimatul Scacun Ion și avocatul Jarovlea Veaceslav, fiind înștiințați legal, nu s-au prezentat. Totodată, prin referința depusă au solicitat examinarea cauzei în ordine de apel, în lipsă.

În ședință de judecată, intervenienții accesorii SRL „Lumimax” și Cebotari Roman, fiind înștiințați nu s-au prezentat și nu au invocat careva motive.

În conformitate cu prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului. Astfel, Colegiul civil consideră necesar de a examina cauza în lipsa părților neprezente, procedura de citare fiind respectată.

Audiind explicaţiile participantului prezent la proces, examinând materialele cauzei în raport cu argumentele expuse în cererea de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul întemeiat, care urmează a fi admis, iar hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, cu emiterea unei noi hotărâri, reieşind din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil constată că apelul declarat de avocatul Adam Gheorghii în interesele CA „Moldasig" SA a fost declarat în termenul stabilit de lege, în condițiile în care hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțată la 24 octombrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 02 noiembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărârea primei instanţe, emiţând o nouă hotărâre.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În corespundere cu prevederile art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit art. 9 alin. (1), (2) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. (2) Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice; f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane; h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Articolul 10 alin. (1) din Codul civil, expres menționează că persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile

și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri.

În corespundere cu art. 11 din Codul civil, buna-credinţă este un standard de conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic. În special, este contrar bunei-credinţe ca o parte să acţioneze în contradicţie cu declaraţiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declaraţii sau acel comportament.

Potrivit art. 14 din Codul civil, (1) nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvîrșit-o sau la care a participat. (2) Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În corespundere cu art. 15 alin. (1), (2) din Codul civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară. Modul de soluţionare a litigiului dintre părţi pînă la adresare în instanţă de judecată poate fi prevăzut prin lege sau contract.

Conform art. 1822 alin. (1) al Codului civil, prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părți (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terțului păgubit o prestație bănească (indemnizație ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare.

Conform art. 1830 alin. (1-3) al Codului Civil (1), pentru încheierea contractului de asigurare, contractantul asigurării prezintă asigurătorului o cerere sau un chestionar (cererea contractantului) în formă scrisă, în care indică interesul său în asigurare sau declară verbal că doreşte să încheie contract de asigurare. Declaraţia verbală nu scuteşte de necesitatea depunerii cererii scrise de asigurare. (2) Contractul de asigurare se încheie în scris. (3) Contractul de asigurare este format din cererea contractantului, poliţa de asigurare emisă de asigurător şi condiţiile generale de asigurare aplicabile, precum şi din alte condiţii contractuale incluse în contract conform legii.

Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul.

Potrivit art. 19 alin. (2) din Legea menţionată, asigurătorul este obligat să soluţioneze cererea şi să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.

În corespundere cu prevederile art. 22 alin. (11), (12), (12^1), (13) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, dacă, la data producerii accidentului de autovehicul, persoana păgubită are în vigoare un contract de asigurare de bunuri pentru bunurile avariate sau distruse prin accidentul de autovehicul, proprietarul unor astfel de bunuri va fi despăgubit în temeiul acelui contract.

Din materialele cauzei, s-a constatat că la 10 ianuarie 2022, ora 08:30, în mun. Chișinău, pe str. M. Sadoveanu a avut loc accidentul rutier cu participarea automobilului de model*****cu n/î ***** ***** condus de Roman Cebotari și automobilul de model *****, cu n/î ***** condus de Ion Scacun.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 10 ianuarie 2022, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Roman Cebotari, conducătorul automobilului de model*****cu n/î **********

De asemenea, s-a constatat că, la momentul producerii accidentului rutier, automobilul de model*****cu n/î ***** *****poseda polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, eliberată de către SA „Moldasig”.

La 14 ianuarie 2022, Ion Scacun a depus la SA „Moldasig” cerere privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare, iar în temeiul acestei cereri, SA „Moldasig” a deschis dosarul de daune nr. D/RCA/22- 109.

La 14 ianuarie 2022, a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor D/RCA/22-109, fiind identificate părțile și piesele componente, care au fost avariate și necesită a fi înlocuite sau reparate (f.d. 14).

Ulterior, la 02 februarie 2022, Ion Scacun a depus la SA „Moldasig” cerere privind constatarea defectelor ascunse depistate în cadrul procesului de reparație (f. d. 15).

La 04 februarie 2022, SA „Moldasig” a întocmit procesul-verbal de constatate a daunelor nr. D/RCA/22-109 suplimentar (f.d. 16).

Conform raportului nr. 220297 din 07 februarie 2022 de evaluare a costului reparației autovehiculului avariat, întocmit de către SRL „SerVerSor Auto”, costul estimat al reparației autovehiculului avariat constituie 44400,72 lei (f.d. 17, 18).

Din materialele dosarului rezultă că, la 15 februarie 2022, Ion Scacun a depus la SA „Moldasig” cerere, prin care și-a exprimat dezacordul cu raportul de evaluare a costului reparației autovehiculului avariat nr. 220294 din 07 februarie 2022 și a solicitat recalcularea pagubei, la care a anexat actul de examinare a mijlocului de transport auto nr. 474/02A din 04 februarie 2022, întocmit de către SRL „Expertauto-Plus” (f.d. 19, 20).

Conform raportului de evaluare a pagubei nr. 474/02A din 04 februarie 2022, întocmit de către SRL „Expertauto-Plus”, prejudiciul material cauzat proprietarului automobilului de model *****, cu n/î ***** constituie 83495,24 de lei (f.d. 21-24).

La 04 februarie 2022, SA „Moldasig” a transferat lui Ion Scacun despăgubirea de asigurare în sumă de 44400,72 de lei.

La 09 septembrie 2022, Ion Scacun a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldasig”, intervenienți accesorii Roman Cebotari și SRL „Lumimax”, solicitând încasarea de la SA „Moldasig” în beneficiul său a diferenței despăgubirii de asigurare în mărime de 39094,52 de lei, a taxei de stat în sumă de 1172,83 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7500 de lei.

În vederea determinării cuantumului prejudiciului real suportat de către Ion Scacun ca urmare a producerii evenimentului asigurat, prin încheierea instanței de judecata din 26 ianuarie 2023, s-a dispus efectuarea expertizei auto merceologice de către Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lîngă Ministerul Justiției.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 212 din 24 februarie 2023, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare, costul reparației de restabilire integrală a automobilului de model *****, cu n/î *****fără includerea uzurii pieselor de schimb), calculat la data accidentului rutier - 10 ianuarie 2022 în baza copiei procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 din 14 ianuarie 2022 și copiei procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 suplimentar din 04 februarie 2022, întocmite de CA „Moldasig” SA, conform devizului de reparație, constituie 115301 lei.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor depusă la 15 martie 2023, reprezentantul reclamantului a solicitat încasarea diferenței despăgubirii de asigurare în sumă de 70900,28 de lei și cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2023, a admis acțiunea depusă de către Ion Scacun împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig”, intervenienți accesorii Roman Cebotari și Societatea cu Răspundere Limitată „Lumimax” cu privire la încasarea diferenței despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Moldasig” (IDNO 1002600053315) în beneficiul lui Ion Scacun (IDNP *****) diferența despăgubirii de asigurare în sumă de 70900,28 (șaptezeci mii nouă sute lei 28 bani) de lei. S-a încasat de la Societatea pe Acțiuni „Moldasig” (IDNO 1002600053315) în beneficiul lui Ion Scacun (IDNP *****) cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 500 (șapte mii cinci sute) de lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei în sumă de 4 200 (patru mii două sute) de lei, cheltuielile pentru citarea publică în sumă de 100 (o sută) de lei, cheltuielile pentru deplasarea expertului în instanța de judecată în sumă de 120 (o sută douăzeci) de lei și taxa de stat în sumă de 2 127 (două mii o sută douăzeci și șapte) lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că la caz, urmează a fi aplicate prevederile art. 23 alin. (13) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, întrucât evaluarea

pagubelor automobilului avariat a fost efectuată separat de fiecare parte, așa cum părțile nu au ajuns la un acord referitor la alegerea expertului sau a unității de specialitate, dând apreciere obiectivă, în baza art. 130 din Codul de procedură civilă, raportului de expertiza judiciară nr. 212 din 24 februarie 2023, întocmit de către Centrul National de Expertize Judiciare de pe lîngă Ministerul Justiției. În atare circumstanțe, instanța de judecată a considerat necesar de a încasa de la SA „Moldasig" în beneficiul lui Ion Scacun diferența despăgubirii de asigurare în mărime de 70900,28 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, avocatul Adam Gheorghii în interesele CA „Moldasig" SA, a contestat-o cu apel, invocând argumentele menționate *supra*.

Astfel, în condițiile elucidate *supra*, Colegiul civil consideră drept întemeiate argumentele apelantei CA „Moldasig" SA din considerentele ce urmează.

Conform art. 23 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă; c) limita despăgubirii prevăzute de prezenta lege.

Conform art. 23 alin. (2)-(4) din Legea enunțată, în cazul daunei parțiale, valoarea pagubei real suportate este egală cu costul reparației părților componente sau a pieselor avariate ori cu costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale, pentru lucrările de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare. Prin părți componente sau piese care trebuie înlocuite se înțeleg cele a căror reparație sau folosință nu mai este posibilă din punct de vedere tehnic din cauza gradului înalt de avariere ori cele a căror reparație este posibilă, dar costul ei, depășește valoarea de nou a părții componente sau a piesei respective. Costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți.

Art. 23 alin. (11)-(13) din Legea enunțată prevede că, indiferent de vechimea de exploatare a autovehiculului și parcursul acestuia, în cazul în care despăgubirea de asigurare se solicită în numerar sau prin virament în contul bancar al persoanei păgubite, cuantumul despăgubirii de asigurare se stabilește luând în calcul prețurile medii practicate de minimum trei unități de specialitate acceptate de părți pentru manopera și pentru materialele aferente reparației sau înlocuirii părților componente și pieselor avariate, precum și pentru părți componente și piese noi fabricate în bază de licență sau originale foste în folosință care corespund cerințelor tehnice și de securitate rutieră. În cazul cînd părțile componente și piesele noi fabricate în bază de licență sau cele originale foste în folosință nu sunt disponibile pe piața autohtonă, paguba real suportată pentru autovehicule se va

determina ținând cont de prevederile alin. (8). Actele de evaluare a despăgubirii de asigurare întocmite fără respectarea prevederilor prezentului articol nu pot servi drept temei pentru achitarea despăgubirii de asigurare. În cazul unui dezacord între părți în privința alegerii expertului independent sau a unității de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparației părților componente sau a pieselor avariate, costul lucrărilor de reparație, valoarea autovehiculului la momentul accidentului sau valoarea rămasă, părțile urmează să menționeze acest fapt în dosarul de daune, fiind îndreptate legal să apeleze individual la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru stabilirea pagubelor. În acest caz, la plata despăgubirii de asigurare, părțile vor ține cont de prevederile art. 22 alin. (1) și ale art. 28 alin. (2) și (3).

Conform art. 28 alin. (2), (3) al Legii menționate *supra*, (2) Obiecţiile referitor la suma despăgubirii se vor comunica asigurătorului în 5 zile calendaristice de la finalizarea dosarului de daune, urmînd ca, în termen de 5 zile din data înştiinţării, asigurătorul să le soluţioneze ori să prezinte dezacordul faţă de ele. În cazul prezentării dezacordului, asigurătorul va prezenta persoanei păgubite actul de evaluare sau devizul cheltuielilor de reparaţie şi/sau de înlocuire a părţilor componente ori pieselor avariate, cu indicarea preţurilor, sau alte documente în baza cărora a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare. (3) Dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plăteşte totuşi despăgubirea în cuantumul stabilit. În acest caz, persoana păgubită are dreptul să atace decizia asigurătorului în instanţă de judecată.

Colegiul civil menționează că Scacun Ion s-a adresat în instanța de judecată, avînd în vedere că valoarea prejudiciului real suportat de către reclamant/intimat a fost determinat de compania de asigurări reieșind din deteriorările stabilite prin acordul părților (f.d. 14, 16) coroborat cu costurile necesare reparației automobilului, stabilit prin raportul de evaluare a costului reparației autovehiculului avariat nr. 220297 din 07 februarie 2022, întocmit de către SRL „SerVerSor Auto”, care a determinat existența unui prejudiciu în mărime de 44400,72 de lei (f.d. 17, 18). Totodată, Scacun Ion a solicitat achitarea diferenței despăgubirii de asigurare în sumă de 39094,52 de lei reieșind din raportul de evaluare a pagubei nr. 474/02A din 04 februarie 2022, întocmit de către SRL „Expertauto-Plus” (f.d. 21, 22), instanța dispunând efectuarea expertizei judiciare avînd în vedere dezacordul lui Scacun Ion în privința unității de specialitate ce trebuie să stabilească costul reparației părților componente sau a pieselor avariate.

Prin urmare, Colegiul civil remarcă că potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 212 din 24 februarie 2023, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare, costul reparației de restabilire integrală a automobilului de model *****, cu n/î *****_fără includerea uzurii pieselor de schimb),_ calculat la

data accidentului rutier - 10 ianuarie 2022 în baza copiei procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 din 14 ianuarie 2022 și copiei procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 suplimentar din 04 februarie 2022, întocmite de CA „Moldasig" SA, conform devizului de reparație, într-adevăr constituie 115301 lei.

Însă, Colegiul civil mai reține că conform aceluiași raport de expertiză judiciară costul estimativ al reparaţiei (menţionat în încheiere ca „cuantumul real al prejudiciului material cauzat") al automobilului de model „***** *****", n/î ***** calculat la data accidentului rutier 10.01.2022 în baza copiei procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 din 14.01.2022 şi copiei procesului-verbal de constatare a daunelor nr. D/RCA/22-109 suplimentar din 04.02.2022, întocmite de CA „Moldasig" S.A., (*cu includerea uzurii pieselor de schimb*), conform devizului de reparaţie, constituie: 44218 (Patruzeci şi patru mii două sute optsprezece) lei MD.

Astfel, Colegiul civil consideră că CA „Moldasig" SA corect a calculat și a achitat suma despăgubirii de asigurare lui Scacun Ion, or, automobilul avariat *****, anul fabricării *****are o vechime de exploatare de *****și un parcurs de *****km (f.d.62), (în momentul producerii accidentului rutier), context în care la stabilirea despăgubirii de asigurare urmează a se lua în calcul preţul pieselor cu includerea uzurii. De asemenea, fiind audiat în ședința de judecată a instanței de fond, expertul judiciar a menționat că s-a aplicat uzura pieselor pentru a echivala prețul pieselor noi conform anilor la prețul pieselor în folosință care sunt originale.

Or, potrivit art. 23 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22.12.2006, despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă.

Prin urmare, asiguratorul a stabilit cuantumul despăgubirii de asigurare în mărime de 44400,72 lei, în conformitate cu prevederile Legii nr. 414 din 22.12.2006, iar solicitările intimatului/reclamant de încasarea a diferenţei despăgubirii de asigurare sunt neîntemeiate şi nefondate.

Conform art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

În corespundere cu art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Avînd în vedere că instanța de apel a constatat asupra netemeinicie acțiunii depuse de Scacun Ion, acesta nu este îndreptățită să solicite compensarea cheltuielilor de judecată.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la depunerea cererii de apel CA „Moldasig" SA a achitat cu titlu de taxă de stat suma de 1595,25 lei, conform ordinului de plată nr. 2400000226 din 15 ianuarie 2024.

Prin urmare, Colegiul civil va dispune încasarea de la Ion Scacun în beneficiul CA „Moldasig" SA taxa de stat în mărime de 1595,25 (una mie cinci sute nouăzeci și cinci, 25) lei, achitată la depunerea cererii de apel, avînd în vedere că cererea de apel declarată de avocatul Eșanu Mihail în interesele CA „Donaris Vienna Insurance Group" SA, urmează a fi admisă.

În final, Colegiul civil reiterează concluzia că instanța de fond incorect a adoptat soluția de admitere a acțiunii, astfel că cererea de apel înaintată de avocatul Adam Gheorghii în interesele CA „Moldasig" SA urmează a fi admisă, fapt ce atrage după sine casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), art. 389 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ,

d e c i d e :

Admite apelul declarat de avocatul Adam Gheorghii în interesele CA „Moldasig" SA.

Casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 octombrie 2023, și emite o nouă hotărâre, prin care:

Respinge, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Ion Scacun împotriva Societății pe Acțiuni „Moldasig", intervenienți accesorii Roman Cebotari și Societatea cu Răspundere Limitată „Lumimax" cu privire la încasarea diferenței despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

Încasează de la Ion Scacun, IDNP *****, în beneficiul CA „Moldasig" SA taxa de stat în mărime de 1595,25 (una mie cinci sute nouăzeci și cinci, 25) lei.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Nelea Budăi

Judecătorii: Marina Anton

Ina Dutca